

DANSKE GYMNASIERS
2028-STRATEGI:

Fælles om faglighed – strategi i en reformtid

DANSKE
GYMNASIER

DANSKE GYMNASIERS
2028-STRATEGI:

Fælles om faglighed – strategi i en reformtid

DANSKE
GYMNASIER

Forord

Verden er i bevægelse. Det er ikke nyt. Alligevel er det som om, at de bevægelser, vi er vidner til i denne tid, er større og mere grundlæggende, end dem vi har oplevet de seneste mange årtier. Verden er præget af splittelse, opbrud, kriser, krige og polarisering – og med kunstig intelligens oplever vi en af vor tids største teknologiske omvæltninger.

Det er derfor vigtigere end nogensinde, at unge udvikler sig til engagerede, livsduelige borgere, der er forankrede i en demokratisk kultur og i de værdier, vores samfund bygger på, og at de forstår og tager del i de større sammenhænge, de indgår i. At de dannes og uddannes. Her spiller de gymnasiale uddannelser en helt afgørende rolle.

Også på ungdomsuddannelsesområdet venter der historisk store bevægelser i årene, der kommer. Der er truffet politisk beslutning om, at der frem mod 2030 skal tegne sig et forandret og nyt uddannelses- og institutionslandskab. Et landskab, hvor hf, 10. klasse og eux afskaffes, og hvor unge med en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) får mulighed for at vælge en helt ny type gymnasieuddannelse. I det nye landskab venter også en reform af de nuværende treårige gymnasieuddannelser, hvortil adgangskravet skærpes. En ny fælles institutionslov for de selvejende institutioner med udbud af ungdoms- og voksenuddannelse kommer også til at skabe forandringer.

Der er derfor i de kommende år et åbent vindue for at være med til at udfolde og konkretisere de forandringer af uddannelses- og institutionslandskabet, som er besluttet politisk. Det er i det lys, at Danske Gymnasiers 2028-strategi, *Fælles om faglighed – strategi i en reformtid*, skal ses. Strategien sætter retningen og fastlægger hovedprioriteterne for Danske Gymnasiers arbejde frem mod 2028.

Strategien er inddelt i tre områder, der hver især indeholder en række hovedprioriteter for Danske Gymnasiers arbejde:

1

GYMNASIETS
INDHOLD:

Faglighed, fordybelse
og fællesskab

2

GYMNASIETS
KULTUR:

Fællesskaber, trivsel
og demokratisk
skolekultur

3

GYMNASIERNES
RAMMER:

Høj kvalitet og
økonomisk bæredygtighed
i en tid med store
forandringer

Strategien er vedtaget på Danske Gymnasiers generalforsamling i november 2025. Vi er glade for, at foreningens medlemmer står bag 2028-strategien, for det kræver et stærkt sammenhold i sektoren at realisere den.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen for Danske Gymnasier

GYMNASIETS INDHOLD:

Faglighed, fordybelse og fællesskab

Danske Gymnasier har som ambition, at alle unge på de gymnasiale uddannelser bliver fagligt dygtige og opnår studiekompetencer, så de er klædt på til de videregående uddannelser. På gymnasiet skal unge trænes i vedholdenhed og omhu, så de kan fordybe sig fagligt. Samtidig skal unge gennem gymnasietiden og mødet med en bred fagrække tilegne sig almindelig og udvikle sig til demokratiske, livsduelige og kritisktænkende medborgere. På gymnasiet skal unge tilegne sig viden og et teoretisk fundament, som de kan anvende i praksis, uanset hvilke større tendenser, der præger og kendetegner den tid, de lever i. Danske Gymnasier arbejder derfor for både at udvikle og værne om de gymnasiale uddannelsers indhold gennem en række hovedprioriteter.

Få faglige hovedindgange med studiepakker på de treårige gymnasieuddannelser

En reform af de treårige gymnasieuddannelser skal fremme faglighed, fordybelse og fællesskab. Den grundlæggende struktur og de faglige niveauer skal være ensartet på tværs af de treårige gymnasieuddannelser.

Stamklassen skal på alle de treårige gymnasieuddannelser være den bærende enhed i hele uddannelsesforløbet, og eleverne skal tone deres uddannelse gennem valg af fag. Samtidig skal en struktur med få faglige hovedindgange erstatte studieretningsstrukturen, og eleverne skal vælge faglig hovedindgang inden studiestart.

På stx skal de to hovedindgange være *Sprog og kultur* og *Naturvidenskab og samfund*, da det vil kunne styrke elevernes tilvalg af sprog og naturvidenskab. Opdelingen i to hovedindgange vil desuden fremme almindannelse og fællesskab, fordi elever på de to hovedindgange vil mødes på tværs af interesser.

Inden for hver af de treårige gymnasieuddannelser skal der være en række obligatoriske fag, som går på tværs af hovedindgangene, og en række obligatoriske fag, som er særegne for hver hovedindgang. Eleverne skal derudover kunne tone deres uddannelse gennem valg af en studiepakke og valgfag.

Forenklet og fornyet fagrække på de treårige gymnasieuddannelser

De treårige gymnasieuddannelser skal fortsat stå på hver deres brede og almene fagrække, der bidrager til elevernes viden, deres kompetencer til at anvende viden og ikke mindst deres evne til at forholde sig til egen viden og egne kompetencer. Fagrækken skal forenkles og fornyes, så den enkelte elev møder færre forskellige fag, og har flere timer i udvalgte fag for at fremme læring og give rum til fordybelse.

Fagene skal til enhver tid afspejle den samfundsmæssige, videnskabelige og teknologiske udvikling, og derfor skal læreplanerne fornyes i en fast cyklus, baseret på løbende afprøvning af nyt indhold. Samtidig skal skriftligheden i fagene nytænkes.

En attraktiv epx med en demokratisk skolekultur og et godt ungdomsmiljø

Der er behov for et nyt ungdomsuddannelsesstilbud til unge, som ønsker at gå en mere praksisrettet vej kombineret med et alment fokus. Derfor er der et stort potentiale for, at epx bliver en attraktiv gymnasial uddannelse, som unge vælger til. En attraktiv epx skabes bl.a. gennem en demokratisk skolekultur og et godt ungdomsmiljø med stærke fællesskaber.

Et bredt fagligt fundament og almendannelse på epx

Eleverne på epx skal opnå et bredt fagligt fundament og almendannelse gennem mødet med en bred fagrække. Selvom nogle epx-fag hedder det samme som fag på de treårige gymnasieuddannelser, skal der på epx tænkes nyt i koblingen mellem fagenes teoretiske og praksisorienterede indhold, ligesom der skal udvikles en særlig epx-didaktik, der kendetegner undervisningen i alle fag på epx.

Epx skal være realiserbar i praksis og bygge på eksisterende erfaringer

Samtidig med at der på mange punkter tænkes nyt i tilrettelæggelsen af epx, skal der tages højde for, at uddannelsen skal være realiserbar i praksis. Derfor skal der ikke eksperimenteres med alle uddannelsens elementer. Det betyder bl.a., at epx skal bygge på erfaringer fra andre ungdomsuddannelser, herunder hf, eux og erhvervsuddannelsernes

grundforløb. Det faglige, attraktive og rummelige miljø, som hf-lærere og -ledere skaber i dag skal bringes med videre på epx. For at skabe flere gode erfaringer fra hf, som kan bringes med videre på epx, skal hf-skolerne desuden, inden for de eksisterende rammer og gennem forsøg, arbejde med at udvikle og styrke deres professionsrettede og praksisorienterede undervisning.

Epx skal rumme en divers målgruppe

Epx skal rumme en divers målgruppe med et bredt spænd i såvel sociale kompetencer som faglige forudsætninger og interesser. Det betyder, at epx på den ene side skal kunne give eleverne en grundfaglig styrkelse og en skoledag med en klar struktur og støtte. På den anden side skal epx sikre, at de elever, der skal læse videre efter epx, tilegner sig reelle studiekompetencer til erhvervsakademi- og professionsuddannelserne. Derfor skal der være krav om, at alle epx-lærere gennemfører en pædagogisk efteruddannelse, så de tilegner sig et fælles didaktisk ståsted for undervisningen på epx. Det bør være et fokus, at alle lærere på epx, ligesom det er tilfældet på de øvrige gymnasiale uddannelser, har stærke relationskompetencer og pædagogiske kompetencer.

Digital teknologi som obligatorisk fag

Alle de gymnasiale uddannelser skal udvikle sig i tæt samspil med den omkringliggende verden frem for at afskærme sig fra den. Derfor skal de gymnasiale uddannelser følge med udviklingen inden for digitale teknologier og særligt kunstig intelligens, der er med til at forme den måde, mennesker tænker, forstår og organiserer verden på. Den digitale udvikling øger risikoen for polarisering og informationsmanipulation, og det er derfor vigtigt for unges demokratiske dannelse, at de udvikler stærke digitale kompetencer. Digital teknologi skal derfor både etableres som et selvstændigt, obligatorisk fag på alle gymnasiale uddannelser og integreres i de eksisterende fag.

Udvikling af nye prøveformer

For at afprøvningen af elevernes faglige kompetencer er aktuel og relevant, skal der udvikles nye prøveformer, herunder kombinerede skriftlige og mundtlige prøveformer. Udviklingen af nye prøveformer skal sikre, at der tages højde for den teknologiske udvikling med kunstig intelligens og for flere forskellige undervisnings- og arbejdsformer.

En høj, fælles national kvalitet på alle gymnasier og på alle gymnasiale uddannelser

I en tid hvor uddannelses- og institutionslandskabet står over for skelsættende forandringer, og hvor epk skal etableres som ny gymnasial uddannelse i 2030, er det helt afgørende, at der er en ensartet, høj national kvalitetsstandard på tværs af landet og på tværs af alle gymnasiale uddannelser.

Studieforberedende fag skal derfor som udgangspunkt have samme faglige omfang og niveau, så eleverne møder samme krav – uanset på hvilken gymnasial uddannelse de gennemfører faget. Det skal også sikre, at studenter fra de forskellige gymnasiale uddannelser er ligestillede, når de skal optages på og gennemføre de uddannelser, som de gennem deres gymnasieuddannelse opnår adgang til. Derudover skal et fælles eksamenssystem med et nationalt censorkorps sikre, at studentereksamen overalt i landet overholder en ensartet national kvalitetsstandard.

Lærere på alle gymnasiale uddannelser skal have kandidateksaminer fra universiteterne for at undervise i de fag, der afsluttes på gymnasialt niveau. De skal have gennemført pædagogikum, så de er stærke i både faglig formidling og pædagogisk og didaktisk praksis. Pædagogikum skal videreudvikles, så

det er af høj kvalitet og favner alle gymnasieuddannelser.

For at sikre god pædagogisk og faglig ledelse på gymnasierne skal den øverste leder på institutioner, der udbyder gymnasial uddannelse have undervisningskompetence i et eller flere fag inden for institutionens fagrække.

Endelig skal der være bedre muligheder end i dag for, at gymnasier kan samlæse fag på tværs af de gymnasiale uddannelser, når der er behov for det.

Htx i fremtidens uddannelseslandskab

Med den politiske aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse besluttede partierne i aftalekredsen, at

en ekspertgruppe skal se på, om det er hensigtsmæssigt at integrere htx i stx. Gruppen skal beskrive konkrete modeller, som tager afsæt i, at elever i hele landet også fremover skal kunne vælge en gymnasieuddannelse med en tydelig teknisk profil, og hvor velfungerende tekniske gymnasietilbud opretholdes de steder, hvor der er elever nok til det. Danske Gymnasier ser frem til at bidrage med løsninger på, hvordan dette kan realiseres i praksis.

“I en tid hvor uddannelses- og institutionslandskabet står over for skelsættende forandringer, er det helt afgørende, at der er en høj national kvalitetsstandard på tværs af landet og på tværs af alle gymnasiale uddannelser.”

GYMNASIETS KULTUR:

Fællesskaber, trivsel og demokratisk skolekultur

Danske Gymnasier har som ambition, at de gymnasiale uddannelser skaber en ramme for alle elever, hvor der er rum til at være nysgerrig, ambitiøs, skabende og eksperimenterende. Kulturen på gymnasierne skal understøtte elevernes faglige trivsel, mestring og at de udvikler deres sociale kompetencer og evner til at indgå i fællesskaber – store som små. I gymnasiet skal eleverne møde en demokratisk skolekultur, der bidrager til at forankre dem i et demokratisk værdisæt, så de er klædt på til at deltage aktivt i det demokratiske samfund. Derfor arbejder Danske Gymnasier for fællesskaber, faglig og social trivsel samt en demokratisk skolekultur gennem en række hovedprioriteter.

En struktur og ramme, der understøtter fællesskaber og trivsel for alle elever

Eleverne på alle gymnasiale uddannelser skal samles i stamklasser fra uddannelsens start, så de møder hinanden på tværs af faglige interesser, niveauer og sociale baggrunde. Stamklassen skal være et gennemgående fællesskab på hele uddannelsen, hvor elever og lærere allerede fra studiestart har mulighed for

at etablere et stærkt klassefællesskab. Derfor skal grundforløbet på de treårige gymnasiale uddannelser også afskaffes, så eleverne fra første skoledag i 1.g til den sidste skoledag i 3.g har den samme stamklasse, som de har fag med. Eleverne skal have flest fælles fag i 1.g og færre i 2.g og 3.g, hvor de ved siden af fagene i stamklassen toner deres uddannelse med studiepakker og valgfag. Eleverne på epx skal også have

en fast stamklasse gennem deres første to år på epX.

Såvel klassefællesskabet i stamklassen som andre fællesskabende aktiviteter og trivselsindsatser skal på alle gymnasiale uddannelser understøttes af en målrettet, strategisk og vedholdende pædagogisk indsats og stærke relationskompetencer hos både gymnasieledelse og -lærere. Ledelse og lærere skal desuden møde alle elever med de samme, høje forventninger, uanset elevernes køn, sociale baggrund og etnicitet.

Et godt ungdomsmiljø

På alle gymnasiale uddannelser skal der være et undervisningsmiljø, der styrker og støtter unge fagligt og socialt, hjælper dem med at indgå i meningsfulde faglige fællesskaber og at udvikle sig som mennesker.

På de treårige gymnasiale uddannelser er der årelang erfaring med at skabe gode ungdomsmiljøer. Det ændrer sig over tid og med forskellige elevårge, hvad der er behov for, at ledelse og lærere gør for at skabe og understøtte gode ungdomsmiljøer. Derfor er det et vedvarende fokus for Danske Gymnasier, at de gymnasiale uddannelser tilbyder et godt ungdomsmiljø.

For at gøre epX til en attraktiv gymnasial uddannelse, er det afgørende, at det også her lykkes at skabe stærke

fællesskaber blandt eleverne og et godt ungdomsmiljø. Så mange epX-elever som muligt skal derfor gå ind ad samme dør som elever fra andre gymnasiale uddannelser på institutioner, hvor epX er samlokalisert med andre gymnasiale uddannelser. På den måde får epX-eleverne en indgang til et fælles ungdomsmiljø, hvor de møder elever fra andre uddannelser til fx morgensamlinger, i kantinen, til idrætsdage, lektiehjælp og musicals. For at sikre dette skal der være vide muligheder for, at institutioner med udbud af epX kun udbyder én eller få faglinjer, da det vil øge antallet af institutioner, hvor udbud af epX samplaceres med andre gymnasiale uddannelser.

En demokratisk skolekultur

Gymnasiet skal gøre unge til livsduelige voksne, der deltager aktivt i det demokratiske samfund og er godt klædt på til videre uddannelse og arbejdsliv. En vej dertil er, at alle unge i gymnasiet oplever at være en aktiv del af en demokratisk skolekultur. En demokratisk skolekultur kommer ikke af sig selv, men skal skabes af ledelse, lærere og elever i fællesskab. Det kræver nærhed og kort afstand, i såvel fysisk som overført betydning, mellem gymnasiets øverste ledelse, medarbejdere og elever.

Støtte til udsatte og sårbare elever

Flest muligt unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Det forudsætter,

at der er mulighed for at give elever med behov for det en ekstra hånd i ryggen. Det kan være elever, der har fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, er ordblinde, er kronisk syge eller på anden vis møder udfordringer i løbet af deres gymnasietid. Derfor skal der fastholdes særlige tilbud til elever med autismespektrumforstyrrelser (ASF-klasser eller lignende) på de treårige gymnasiale uddannelser, og der skal også på epx etableres ASF-klasser. Samtidig skal der på epx være mulighed for, at unge med behov for det kan tage deres epx på forlænget tid, og med ekstra støtte undervejs, ligesom der i dag er gode erfaringer med at give nogle unge mulighed for at tage deres hf-uddannelse på tre år og med ekstra støtte undervejs. Mulighederne for fleksibel tilrettelæggelse af de gymnasiale uddannelser skal generelt styrkes,

så disse elevgrupper tilgodeses. Samtidig skal systemet for tildeling af specialpædagogisk støtte være smidigt og velfungerende til gavn for unge med behov for denne støtte.

Alle gymnasier skal have en balanceret elevsammensætning, der giver mulighed for at lave gode uddannelser

Polariserede og segregerede gymnasier udfordrer sammenhængskraften i vores samfund og en skæv elevsammensætning skaber meget forskellige pædagogiske og ressourcemæssige forhold på gymnasierne. Derfor skal gymnasiernes elevsammensætning afspejle lokalsamfundets, og der skal i håndteringen af ansøgere til de gymnasiale uddannelser ske en fordeling af eleverne mellem gymnasier med samme uddannelsestype i samme område.

“På alle gymnasiale uddannelser skal der være et ungdomsmiljø, der styrker og støtter unge fagligt og socialt, hjælper dem med at indgå i meningsfulde faglige fællesskaber og at udvikle sig som mennesker.”

GYMNASIERNES RAMMER:

Høj kvalitet og økonomisk bæredygtighed i en tid med store forandringer

I en tid, hvor der er varslet store forandringer i institutions- og uddannelseslandskabet, og hvor ungdomsårgangene samtidig bliver mindre, er det for mange gymnasier usikkert, hvad fremtiden bringer. Danske Gymnasier har som ambition, at gymnasierne på trods af denne usikkerhed sikres gode rammer til at danne og uddanne unge. Det er samtidig en ambition, at gymnasierne – med blik for deres store forskelligheder på tværs – understøttes i de forandringer, der venter. Det gælder uanset, om gymnasierne skal fortsætte som selvstændige stx-udbud, ser ind i et mindre elevgrundlag, skal etablere udbud af epx, afvikle hf eller ønsker en fission eller en fusion. Det arbejder Danske Gymnasier for gennem en række hovedprioriteter i relation til gymnasiernes rammer.

Et taxametersystem, der sikrer økonomisk stabilitet, forudsigelighed og rammer, der giver mulighed for at drive økonomisk bæredygtige gymnasiale uddannelser af høj kvalitet

I en tid præget af store forandringer arbejder Danske Gymnasier for, at taxa-

metersystemet sikrer økonomisk stabilitet, forudsigelighed og rammer, der giver mulighed for at drive økonomisk bæredygtige gymnasiale uddannelser af høj kvalitet. Det kræver blandt andet en tydelig sammenhæng mellem omkostninger og tilskud på alle typer gymna-

siale uddannelser i hele landet, og det kræver blik for de store forskelligheder, der er mellem gymnasierne, fx i elevgrundlag, elevsammensætning og placering i landet.

Videreførelse af det statslige selveje

Når forandringens vinde blæser over de enkelte gymnasier, er der et ekstra stort behov for, at bestyrelsen og ledelsen på den enkelte institution har rum og kompetencer til at træffe hensigtsmæssige strategiske beslutninger. Det statslige selveje giver rum for, at bestyrelse og ledelse sammen træffer valg og foretager prioriteringer ud fra de behov og ønsker, der er på uddannelsesinstitutionerne og i lokalområdet. Det giver meningsfulde beslutninger, gennemsigtighed og effektivitet. Derfor skal gymnasiernes statslige selveje videreføres.

Efter- og videreuddannelse målrettet ledere i gymnasiet

Ledelser på de gymnasiale uddannelser skal have mulighed for udvikle deres ledelseskompetencer, både når de er nye i lederrollen og løbende. Derfor skal der være gode efter- og videreuddannelsesmuligheder målrettet ledere i gymnasiet.

Understøttelse af gymnasierne i hensigtsmæssige fissioner og fusioner

Omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet kommer til at indføre en reformproces med fissioner og

fusioner. Det er en stor og krævende opgave for gymnasiebestyrelser og -ledelser at træffe beslutninger om, hvorvidt man ønsker fissioner og fusioner, og at gennemføre dem i praksis. Derfor skal gymnasier, der ønsker at indgå i fissions- og fusionsprocesser opleve at blive understøttet og vejledt i det.

Understøttelse af hf-institutioner i en forandringstid

Det er en særlig opgave at lede hf-institutioner frem til 2030, hvor hf afskaffes. De sidste årgange på hf skal stadig have en hf-uddannelse af høj kvalitet. Samtidig skal hf-skolerne gøre sig klar til enten at udbyde epk, at fusionere eller at afvikle deres udbud. Derfor er det vigtigt, at hf-skolerne oplever at blive understøttet og vejledt ud fra deres behov i årene, der kommer.

Formålsregnskaber

Med første delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet blev det besluttet, at institutioner med epk-udbud skal aflægge et formålsregnskab for epk, der afspejler institutionernes indtægter og omkostninger til gennemførelse af undervisningen på epk. Danske Gymnasier mener, at skal stilles krav om, at alle gymnasiale uddannelser skal aflægge formålsregnskab som led i årsrapporten, da det er med til at anskueliggøre, at taxameteret målrettet de enkelte gymnasiale uddannelser bruges efter formålet.

**DANSKE
GYMNASIER**

Strategien er udgivet i november 2025

Danske Gymnasier
Ny Vestergade 13, stuen
1471 København K

danskegymnasier.dk

Foto | Klaus Bo
Layout | Julie Asmussen